

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, MARCH 28, 1967

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

STEV. LXV — VOL. LXV

Senatori preudarjajo o letalskih napadih na Severni Vietnam

Nekateri bi radi dali Moskvi in Hanoi še eno priliko za začetek razgovorov s prekinitvijo letalskih napadov na Severni Vietnam.

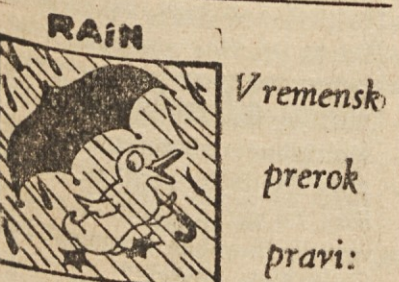
WASHINGTON, D.C. — Senatori gledajo na položaj v Vietnamu različno, nekateri so mnenja, da je Severni Vietnam pripravljen začet razgovorov o končanju vojne in da naj Združene države z ustavitvijo letalskih napadov nanj ustvarijo možnost za nje. Tako stališče zastavila na javni razpravi na televiziji sponoru sen. Edward M. Kennedy, demokrat iz Massachusettsa, in sen. Joseph S. Clark, demokrat iz Pennsylvanije. Zadnji je dejal, da bi prekinitve letalskih napadov na Severni Vietnam dala Moskvi možnost, da pritiska na Hanoi, naj začne pogajanja za konec vojne.

Sen. Hugh Scott, republikanec iz Pennsylvanije, je trdil, da ni nobenih znakov, da bi bilo Hanoi do kakih razgovorov o končanju vojne, zato bi bila vsaka prekinitve letalskih napadov na Severni Vietnam zgrešena. Temu bi le dala možnost varnejšega in pospešenejšega napora za povečanje rdečih sil v Južnem Vietnamu in njihove oskrbe.

Omenjeni trije senatorji so nastopili skupaj na enem televizijskem sporedu. Sen. Edward V. Brooke, republikanec iz Massachusettsa, prvi izvoljeni črni senator v vsej deželi, je na drugem sporedu na televiziji razlagal svoje stališče. Predno je odšel na pot v Vietnam in sosednje države v začetku tega meseca, se je zavzemal za ustavitve letalskih napadov, ko pa si je položaj ogledal od blizu in se razgovarjal z vodniki Južnega Vietnam in sosednjih držav, je prišel do prepričanja, da Hanoi trenutno ni do končanja vojne, da zato tudi noče pogajanj. Vsaka prekinitve letalskih napadov na Severni Vietnam bi bila zato napačna. Sen. Brooke je dejal, da v celoti podpira vladno politiko v Vietnamu, ker je ta v danih razmerah za Združene države najboljša. Ho Chi Minh bo pustil le, če bo videl pred seboj Združene države odločne in edine.

Rdeča garda si je zopet privoščila ruske diplomate

MOSKVA, ZSSR. — Tass je včeraj objavil, da je rdeča garda v Peipingu izsledila sovjetski diplomatski avtomobil z diplomati, med njimi eno žensko, v mestnem parku. Kričala je okoli avtomobila, zbijala na njegova okna, vrata in stene, ga skušala prevrniti in poriniti v jarek, med tem ko je policaj mirno stal poleg. Šele po 6 in pol urah so mladi rdeči gardisti pustili sovjetskemu diplomatu odpeljati.

Oblačno in hladnejše. Najvišja temperatura 55.

Novi grobovi

Vuko Yanketic
V Lutheran bolnici je v nedeljo umrl 50 let stari Vuko Yanketic s 5437 Stanard Avenue, rojen v Moravi v Črni gori, od koder je prišel v ZDA l. 1950, mož. Aleksandre (Vilme), roj. Schenovko, oče, Vukomana, Rosande (Jug.), pok. Roksanje in pok. Vukomana, stari oče Gorana, brat Miloša Zariča in Rosne Rakočević (oba v Jug.). Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na E. 62 St.

Mary Zadell
V Engleside bolnici je umrla Mary Zadell s 18506 Underwood Ave., roj. LeBar v Nemčiji, od koder je prišla v ZDA v Pennsylvanijo pred 67 leti, pa se l. 1962 preselila v Cleveland, žena Franka, roj. v Ustju pri St. Petru, mati Rudolpha (Barberton), Josepha, Dolores, Victorja, Stelke Vadal, Wenzela, Sheile Bobber, Sylvesterja (U.S. Navy), 11-krat stara mati, pramati, sestra Josephine Percio, Barbare Franco, Tillie Phelps, Louise Doney, Jennie Samaras, Elizabeth Kiraly, Johna in Wenzela. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 8.15 zjutraj, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na All Souls pokopališče.

Jožef Omahen
Na svojem domu na 15910 Midland Avenue je umrl 58 let stari, neporočeni Jožef Omahen, doma v Krki na Dolenjskem, od koder je prišel l. 1951 in kjer je zapustil sestro Albino Zgonc. Zaposlen je bil zadnjih 3 let pri Ohio Gear Co., bil delničar Slov. pristave in Slov. doma na Holmes Avenue. Bil je prijatelj Johna Suhadolnika. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 9.15 dopoldne, v cerkev Marije Vnebovzete ob desetih, nato na All Souls pokopališče.

Marian Eschen
V Euclid Glenville bolnici je umrla 67 let stara Marian Eschen z 2723 S.O.M. Center Rd., Wiloughby Hills, Ohio, vdova po l. 1953 umrlem Jerryju, sestrična Jean Florjancic in Mildred Malovasic, rojena Zupan v Begunjah, od koder je prišla v Ameriko l. 1905. Njena sestra Angelina Zupan je umrla pri znanem požaru šole v Collin-

CLEVELAND, O. — Letos so nam prazniki dali le malo prilike za razburjanje. Po vsem svetu so jih praznovali tiho in mirno. Vendar so pa nosili tudi svoj pečat.

V katoliškem svetu prihaja zmeraj bolj do veljave duha zadnjega vatikanskega koncila, ki skuša dati Velikemu tednu svoj pravi pomen. Večina cerkvenih uredov je prešla na večerne ure. Dnevi od petka zvečer so bili posvečeni spominu Kristusovega trpljenja in pomenu njegovega odrešenja. V petek zvečer je bila ta doba zaključena. V soboto zjutraj je nastopila doba praznosti. Počutili smo se kot človek, ki gre od pogreba s pokopališča, kjer je pustil nekaj svoje ljubezni — večje ali manjše — pokopane v grobu za večno. Velika sobota ni bila znamenje pobitosti in obupa; napovedovala je večer, ko so zvonovi oznanili Kristusovo vstajenje in zmago nad smrtjo. Nedelja je pa bila res praznik veselja, upanja, zadovoljnosti in sreče. Povrhu so nekod po svetu imeli še lepo

Johnson ima v mislih nove posvete o Aziji

Dokler bo trajala vojna v Vietnamu, naj bi ga po dve konferenci letno seznanjali o podrobnostih položaja.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Johnson bo imel 20. aprila pri sebi na obisku delegate vseh članic SEATO in še Južne Koreje in Južnega Vietnam. Pogovor bo tekel naravno le o vietnamski vojni. Manjkal bo po vsej verjetnosti francoski opazovalec, kajti De Gaulle misli, da je tudi SEATO odveč, zato dosledno rahlja francoske vezi z njo.

Johnson s tem ni zadovoljen, je menda že povedal svoji okoličini, da bo imel vsako leto najmanj dve konferenci v Aziji, dokler namreč traja vojna v Vietnamu. Čisto v nasprotju z javnim mnenjem trdi namreč, da so mu take konference potrebne, da se lahko osebno prepriča o marsičem, do kar bi drugače mogel priti le na podlagi zasliševanja strokovnjakov in študiranja poročil.

Sestanki v Aziji naj bi imeli po njegovem še drug namen. Vse premalo poudarja namreč njegova administracija ozko povezanost med vojaškimi in političnimi cilji naše akcije v Južnem Vietnamu. V Južnem Vietnamu nam ni potrebna samo vojaška zmaga. Še bolj potrebna je politična zmaga: prebivalci Južnega Vietnam se morajo res počutiti kot samostojen, neodvisen in svobodni narod, ki naj se zaveda, da mora saigonska vlada njemu služiti in ne narobe. Taka duha je pa do sedaj še malo tako med saigonskimi vojaškimi in civilnimi krogi kot tudi v nekaterih plasteh naše misije v Južnem Vietnamu. Zato je predsedniku pacifikacija ravno tako pri srcu kot vojaški uspehi.

Če pa sodimo po razpoloženju naše politične javnosti, moramo reči, da nima preveč razumevanja za Johnsonovo stališče. Ga

woodu l. 1908. Pogreb pokojne bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. jutri, v sredo, ob desetih na Lakeview pokopališče.

vrema, pa ne povsod.

V Jeruzalemu je vladal na primer mraz in sneg, ki je krotil radovednost turistov, pa tudi gorečnost vernikov. Le malo jih je bilo, ki so pristojnosti vsem cerkvenim obredom. To je seveda olajšalo delo izraelski in jordanski policiji ob prehodih iz ene države v drugo. Letos za srede memo ni bilo navala na teh prehodih. Poznala se je pa še druga okolnost: pravoslavne cerkve imajo letos Veliko noč šele koncem aprila, zato ni bilo letos običajnega trenja med kristjani, kdo bo kdaj opravljal svoje velikonočne obrede.

Ravno tako hudo pa ni bilo mraz v Rimu. Tudi tam se je versko življenje med tednom zgostilo na obiskovanje večernih obredov. Novost za Rim je bil sklep sv. očeta, da se osebno udeleži čim več velikonočnih obredov. Ta sklep mu so naložili dosti naporov, glavni dogodek rimskega Velikega tedna. Letos je bilo zanimanje zanj tem večje, ker je rimski javnost pričakovala

Lani manj mesa na mizah v Jugoslaviji kot l. 1965

CLEVELAND, O. — Uradno poročilo jugoslovanske poročevalske službe Tanjug trdi, da se je osebni dohodek prebivalstva v Jugoslaviji lani povprečno povečal za 12%, med tem ko je življenjska raven v letu 1965 dejansko padla.

Ljudje so použili lani več mleka, kruha, sladkorja, porabili več moke kot leta 1965, manjkrat pa se je pojavilo lani na mizah meso.

Isto poročilo trdi, da so lani kupili v Jugoslaviji 44.000 avtomobilov in 682.000 kompletov pohištva.

Ker je produktivnost dela narasla samo za 8%, prejemki pa za 12%, je jasno, da so se morale cene izdelkov dvigniti.

Ruski kapitan zaprt

ANCHORAGE, Aljaska. — Kapitan ruske ribiške ladje SRTM3-457 Leonid Kuščenko je bil pretekel soboto zaradi lova v ameriških obalnih vodah kaznovan z \$10.000 globe, četudi je sodišče prosilo, naj upošteva dejstvo, da Sovjetska zveza spoštuje suverenost Združenih držav in da bo zato za njeno kršitev ostro kaznovan tudi, ko se vrne domov.

Kuščenkova ribiška ladja je bila prijeta pretekelo sredo, ko je lovila v 12 milj širokem obalnem pasu pri Shumagin otokih. Ladjo so pretekel soboto v Kodiaku izpustili, kapitan Kuščenko pa bo moral počakati v ječi, dokler ne bo Sovjetska zveza plačala zanj \$10.000 globe.

V teku enega meseca je bila to že druga ruska ribiška ladja, ki je bila zasačena v ameriških obalnih vodah pri lovu. Kapetan prve je bil kaznovan z \$5.000 globe.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri nesreči!

sicer naravnost ne zavrača, trdi pa, da se je Johnson že vdal v usodo in ne pričakuje skorajšnjega miru. Zato si je postavil cilje, ki ležijo daleč v bodočnosti. Vprašanje pa je, ali bo ameriški volivec potegnil z njim pri prihodnjih predsedniških volitvah.

so nasprotniki Germana. toda premagana opozicija trdi, da je glasovalo vse polno volivcev, ki nimajo volivne pravice. Volitvam, ki bo njihov uradni rezultat razglašen ta teden, bo naravno sledila priča. Dela za sodnike bo torej še dosti. Prišlo namreč na vrsto še pravde, čigava je nova cerkev z vsemi pritliklami. Tudi tega vprašanja ne bodo rešili prizadeti farani sami, ampak sodnike.

Lepo vreme je dalo tudi priložnost za velikonosno praznovanje velikonočno jutro. Kot vsako leto, je bilo tudi letos od 5. ure naprej na cestah toliko avtomobilov kot noben drug dan v letu. Jutranje ure so namreč posvetili spominu na Kristusovo vstajenje katoliki in protestantje. Posvetne prireditve so seveda trpele pod vremenom. Bilo je lepo vreme, toda velikokrat tudi mrzlo. Namesto spomladanskih oblik so marsikje prišli do veljave — kožuhi, na primer v New Yorku.

Iz Vietnamu ni bilo novic, ki bi omenjale večje vojaške akcije, brez njih pa seveda tudi ni bilo. Naše čete so praznovale, ko so pač dovoljevale mestne prilike.

V Clevelandu smo imeli idealno velikonočno nedeljo. Take že dolgo ne pomnimo, akoravno tičimo še v marcu.

Naši srbski rojaki so včeraj glasovali, v čigavih rokah naj bo njihova cerkvena občina, ali naj gospodarijo v njej prištaš patrijarha Germana ali njihovih nasprotniki. Zmagali

LETALA BOMBARDIRALA V OKOLICI HAIPHONGA

Letala z atomske letalonosilke Enterprise so včeraj napadla neko skladišče in neko raketno oporišče v bližini pristanišča Haiphong.

SAIGON, J. Viet. — Izboljšanje vremena je omogočilo obsežnejše letalske akcije. Mornariška letala z letalonosilke Enterprise so včeraj bombardirala skladišče goriva 6 milj severozahodno od pristanišča Haiphonga, pa napadla tudi raketno oporišče 5 milj zahodno od Haiphonga. To sta bila v zadnjih treh tednih letalska napada najbližje Haiphongu. Skladišče goriva je bilo hudo poškodovano, med tem ko je slabo vreme oviralo pregled škode na raketnem oporišču. Mornariška letala so napadla tudi razne druge vojaške cilje v Severnem Vietnamu. Podobni napadi so bili izvedeni tudi z ameriških letalskih oporišč na Tajskem.

Vreme se v delu Vietnamu zboljšuje, vojaške operacije postajajo zato živahnije. Letalstvo je v zadnjih dneh zaradi izboljšanja vremena povečalo svojo dejavnost, med tem ko je na tleh v Južnem Vietnamu bojevanje nekam zastalo. Rdeči, ki so bili zadnja dva tedna hudo napadani, so svoje napade omejili. Glavni spopadi so bili na področju Mekongve delte okoli Can Tho, 50 milj jugozahodno od Saigona.

Volitve 1. septembra
Vojaški svet, ki je najvišji organ Južnega Vietnam, je včeraj na konferenci odločil, naj nova ustava Južnega Vietnam, ki jo je izdelala ustavodajna skupščina, stopi v veljavo prihodnjo soboto, 1. aprila, med tem ko so predsedniške volitve dolžile za 1. september. Takrat bodo poleg predsednika republike volili tudi senat novega narodnega predstavništva. Spodnji dom narodne skupščine bodo pa volili 1. oktobra letos.

Južni Vietnam bo tako še letos dobil novo, ustavno civilno vladno, ki jo nima vse od jeseni 1963, ko so vojaki vzeli oblast in umorili tedanjega izvoljenega predsednika republike Ngo Dinh Diema.

Ruski atomski preskus

UPSALA, Šved. — Tukajšnji potresni institut je zabeležil včeraj sovjetski podzemski atomski preskus v Sovjetski Srednji Aziji.

Pijanost povzročila 300 smrtnih slučajev med piloti

WASHINGTON, D.C. — Federalna agencija za letalstvo je ugotovila, da je zadnja 4 leta pomrlo pri letalskih nesrečah najmanj 300 pilotov, ki so preveč pili pred usodnimi poleti. Ni so pa bili to piloti na velikih potniških letalih. Le dobrih 100 pilotov ni bilo vinjenih, ki so se jim primerile smrtno nesreče. Vseh letalskih nesreč je bilo v tem času 2.084, pri tem je zgubilo življenje nad 4.000 potnikov. Preiskano je pa bilo le 900 nesreč, to se pravi vsako tretjo nesrečo pri malih zasebnih letalih je zakrivil alkohol, če pa ne zakrivil sam, pa vsaj pripomogel k njim.

Msgr. Casaroli začel dialog s tov. Gomulko

RIM, It. — Znani državni podtajnik msgr. Casaroli, ki je sklenil "protokol" s Titovim režimom, je šel letos tudi na Poljsko na povabilo poljskih škofov. Komunistični režim ga ni povabil, zanj je bil vatikanski diplomat navaden turist. Sicer pa

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi—
Cianstvo Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ je vabljen nocoj ob 7.30 v Grdinov pogreb. zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Lea Kauska.

Zdravje se ji obrnilo na boljše—
Mrs. Mary Vodcar, 847 E. 236 St., se je zdravje popravilo. Vsem se lepo zahvaljuje za darila, obiske na domu, za kartice in klice.

Zadušnica—
V četrtek ob osmih zjutraj bo v cerkvi sv. Pavla sv. maša za pok. Matildo Walland ob 28. obletnici smrti.

Pozdravi—
Mrs. Mary Kusar, 947 E. 216 St., pošilja pozdrave iz Miami Beach, Fla., kjer je na obisku pri sinu Franku. Vreme ima prav lepo, vsak dan je toplo nekako od 75 do 85.

Mrs. Josephine Brusich, 873 Alhambra Rd., pošilja pozdrave iz Gledale, Ariz., kjer je na obisku pri sinu maj. Johnu Sercelu in njegovi družini. Sin je v letalskih silah ZDA.

Sedemdeset let—
Ga Amalija Povirk, 902 E. 207 St., praznuje danes svoj 70. rojstni dan. Čestitamo in ji želimo še obilo let zdravja in zadovoljstva!

Slovo od člana—
Cianstvo Kluba slovenskih upokoencev na Holmes Ave. je prošlo, da se zbere nocoj ob 6.30 pred Slovenskim domom, da se nato skupno poda v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd., kjer se bo ob sedmih zvečer poslovilo od pokojnega člana Lea Kauska.

Pogreb—
Pogreb pok. Franka Levstika St. bo jutri ob devetih dopoldne iz Zakrajškovega pogreb. zavoda v cerkev sv. Hedvige, kjer bo od 9.30 pogrebna sv. maša, nato na Kalvarijo.

Prva ladja v pristanišču—
Včeraj je priplula v clevelandsko pristanišče s pomočjo ledolomilcev Obalne straže prva ladja po letošnji zimi, 500 čevljev dolga Iglehart od Huron Cement družbe. Pripeljala je 12.000 ton cementa iz Alpe v Michiganu.

Indija ne bo gradila atomskega orožja

NEW DELHI, Ind. — Zunanji minister M.C. Chagla je dejal včeraj v parlamentu, da razpolaga sedaj Indija s sredstvi in znanjem za gradnjo atomskih bomb, da pa teh ne bo gradila, ampak bo atomsko silo uporabljala za sedaj le v nevojške namene.

Glede podpisa pripravljajočega se dogovora o prepovedi prodaje in kupovanja atomskega orožja je dejal minister, da se bo Indija odločila z vidika lastne varnosti.

temu ni nihče verjel. Msgr. Casaroli ima premalo časa, da bi cele tedne potoval po Poljski.

Sedaj se je vrnil za praznike v Vatikan in izjavil, da upa, da bodo stiki med Katoliško cerkvijo in Poljsko prišli v normalen tok. Svojega upanja ni utemeljil, pa ga tudi nihče ni spraševal. Vsi so vedeli, da je tovariš Gomulka kar vesel, da je dobila njegova dežela vatikanskega diplomata v svojo sredo. V Vatikanu trdijo, da to ni bil zadnji obisk v Varšavi. Jih bo še več, toda ne bodo tako padli v oči kot prvi.

AMERIŠKA DOMOVINA
 6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
 Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
 Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:
 Za Združene države:
 \$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$3.00 za 3 meseca
 Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
 \$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
 Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
 United States:
 \$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
 Canada and Foreign Countries:
 \$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
 Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio
 No. 61 Tuesday, March 28, 1967

Tito in Kremlj

Se predno je cesarski vlak odpeljal Tita koncem predpusta v Moskvo, je jugoslovansko časopisje začelo povdarjati s posebno ihto, da se osnovna zunanja politika jugoslovanskega režima ni prav nič spremenila. Znova smo morali poslušati razlage, da je treba ločiti državno zunanjo politiko od partijske, da ju ni treba mešati, da obe politiki nista zmeraj istovetni, predvsem pa, da je partijska politika ravno tako neodvisna kot državna. Ravna se po svojih vidikih in ciljih, ne pa po željah od zunaj, pa naj prihajajo tudi od prijateljskih, bratskih strani.

Tako sta bila Brežnjev in Kosygin že naprej opozorjena, da je Tito ostal tak, kot je bil. Če sta imela še kaj upanja, sta morala biti razočarana. Tito je namreč na sestanku pokazal za ruske težnje dosti zanimanja, razumevanja in simpatij, toda nobenega popuščanja. Posebno je tovariše v Kremlju prizadelo, ko so zvedeli, da Tito hoče nadaljevati prodajo svojih vidikov pri raznih komunističnih državah in partijah.

V Moskvi so si namreč vbili v glavo, da je ponoven kongres komunističnih strank potreben ne samo radi domačih in zunanje politike kitajskih komunistov, ampak tudi radi tega, ker se svet hitro vrti in zahteva od komunistov, da v mnogih vprašanjih in na mnogih krajih naše zemlje nanovo ocenijo položaj in mu skušajo prilagoditi komunistično solidarnost, kolikor je namreč še je.

Tito se sklicanju takega kongresa protivi z vsemi silami. Kar morejo njegovi strokovnjaki nabrati dokazov proti potrebi po sestanku, vse je že napravil v mednarodno javnost in jih zagovarja. S tem je moskovski zunanji politiki napravil že dosti škode in jo bo še več, kajti vedno več je komunističnih strank in struj, ki soglašajo, če ne na celi črti, pa vsaj deloma z beograjsko partijsko politiko. Mednje je treba prišteti tudi francoske komuniste, ki so trenutno junaki dneva v komunističnem svetu.

Spričo vsega tega so v Moskvi v skrbah, kako naj poteka "pripravljalni sestanek", ki naj bi se vršil v aprilu na Češkem in obravnaval le problem "evropske varnosti". Seveda bo sestanek obravnaval za kulisami čisto druge stvari, kajti trenutna evropska varnost ni bila že desetletja tako velika, kot je ravno v naših dnevih. Da bi Moskvo čim bolj jezili, se titovci izmikajo odgovoru, ali se bodo v eni ali drugi obliki udeležili sestanka. Pravijo, da bodo o tem sklepali šele "prav pred začetkom" posvetovanja.

Kdo bi torej zameril Kremlju, da se jezi na vse, kar prihaja iz Jugoslavije. Od tam pa prihaja še marsikaj drugega, kar Kremlju ni všeč, in ne morda samo Titova mednarodna politika.

Vzemimo na primer Titovo gospodarsko reformo!

V vseh komunističnih državah, ne samo v Jugoslaviji, se podira tisto načrtno gospodarstvo, ki so ga komunisti zamislili takoj po zadnji svetovni vojni. Vsaka gospodarska akcija se jim je pokazala, na nobenem gospodarskem področju ni takega napredka, pa tudi ne takega reda, kot so ga komunistični režimi napovedovali. V vseh komunističnih državah pritiska zmeraj bolj potreba po spremembi gospodarskega sistema. Toda kakšna naj bo sprememba in kam naj bo usmerjena? Na to vprašanje odgovorja vsaka komunistična država po svoje. Veže jih le skupna ideja, da je v centru še zmeraj potrebna močna roka, ki naj vodi gospodarstvo, da pa morajo zunaj centra zastopniki centralne oblasti dobiti več svobode v gospodarjenju in biti manj odvisni od centralnih birokratov.

Pa ti pridejo titovci s svojo idejo o delavskih svetih in njihovi samoupravnosti. Pod plaščem ideje o samoupravi so začeli topiti centralno oblast v Beogradu in s tem tudi rahljati gospodarsko osnovo njihove politične diktature. Pod plašč samouprave so se skirile tudi druge sredobežne sile, posebno nacionalne, ki so Jugoslavijo spravile na rob nevarne državne in ne samo gospodarske krize.

Tisti, ki stalno zasledujejo razvoj titoizma, vedo, da se za titovsko reformo skriva še zmeraj kar veliko centralizma in da centralna birokracija v Beogradu še zmeraj pomeni več kot vse drugo. Pogledati je samo treba, kaj vse urejajo na primer zvezni zakoni. Ne ve pa tega javno mnenje v komunističnih državah, ki sliši iz Jugoslavije le lepe stvari o samoupravi in reformi in si naravno želi, da bi tudi v drugih komunističnih državah začeli posnemati Tita in njegov režim.

To jezi vse komunistične režime, seveda tudi tistega v Kremlju. Zato so pa zadnjič v Kremlju tako uporno spraševali jugoslovanskega gosta, kam naj pripelje njegova reforma. Tito in njegovi spremljevalci so se kar dobro otepali ruskih vprašanj, imeli so pa smolo le v tem, da jim v Kremlju niso verjeli in da so čisto jasno namignili na možnost, da jugoslovanska reforma spodleti. Kaj bo pa potem s Ti-

tovino? Tako namigavanje je naravno moralo hudo zboti jugoslovanskega diktatorja.

Vse to ne bi bilo prišlo na dan, ako ne bi rusko časopisje po januarju tako dosledno in krepko udrihalo po jugoslovanskem komunizmu. Seveda ne naravnost, ampak okoli oga, kajti na zunaj je Tito v Kremlju še zmeraj dobro zapisan. Kdor zna brati med vrsticami, kaj na primer piše moskovska Pravda ali pa Izvestija o "revizionizmu", mu ni težko uganiti, kam pes taco moli.

Moskva in Beograd sta si torej trenutno močno v lašeh. Pa radi tega še nista preveč nervozna, saj sta podobne medsebojne prepire imela že večkrat, pa sta se pod pritiskom razmer pobotala. Se bosta tudi sedaj, toda za kako dolgo?

Mnenja in vesti

iz Železnega okrožja

Piše Andrejček.

Duluth, Minn. — O vremenu ne bom poročal topot. Spreminja se iz dneva v dan in letošnja zima je še celo vremenske večake spravila v sitnosti. Prerokujejo nekaj danes, pa se jutri v vremenskih višavah skuha čisto nekaj drugega, kakor tisto, kar napovedujejo in prerokujejo. Najbolje se je držati točnega in zanesljivega gesla, ki ga ob napovedih vremena uporablja moj znanec sodrški Anton gori v Keewatinu. Kadar njega kdo vpraša, kakšno bo vreme, navadno odgovori: "Zdaj je za to napoved prežgodaj še. Počakaj, zvečer ti bom povedal, kako se bo vreme obnašalo danes. Kako je Anton prišel do tega zanesljivega gesla pri napovedovanju vremena, to pa ima svoje zanimivo ozadje. Zaupal mi je pred par leti in mi to razodel s prav resnim obrazom. Takole mi je to važno reč pojasnil:

"Veš, Andrejček, ker te dobro poznam in te imam rad, ti bom to reč zaupal. Bilo je pred nekaj leti. Sosea Kožuharjeva Neža, ki ima tam na koncu bloka svojo hišo, me je nekega dne zaupno vprašala: Kaj praviš Anton, kako vreme bomo imeli danes? Hm, pogledal sem malo na nebo, ura je bila šele sedem zjutraj, na nebu je že sonce sijalo, sem ji odgovoril: Neža, poglej ga sonca, dokler bo tako lepo svetilo in grelo našo zemljo, bo lep dan! Mislim, da danes bo lepo vreme. Res, lepo je bilo vse tja do nekako 1 ure popoldne. Neža pa ima navado, da po opoldanskem lanču malo leže k počitku in zadremle tja do kakih pol treh ali kaj vsak popoldan. Pravi, da ji to dobro stri. Tako je naredila tudi tisti dan. Prav tedaj, ko je ona lepo uživala popoldanski počitek, je pa sam škrat menda od nekod pripeljal v ta kraj par črnih oblakov in ko so trčili skupaj, so zapihale take sape, da je Neži vso perilo odneslo z njene vrvi, na katero ga je razobesila in dala sušit. Nekaj ga je našla tam okrog po vrtovih. Najlepše njene židane kijklje pa ni našla. Bog ve, kam jo je škrat odpihal. Za kijkljo ji je bilo tako hudo, da me skoraj pol leta ni lepo pogledala. Oproščal sem si ji, pa ni nič pomagalo. Šele čez čas je pozabila. Jaz sem pa napravil takrat obljubo, da ne bom nikdar sodil dneva pred večerom. In te obljube se še danes držim. Zato napovedi o vremenu prepuščam drugim. Le to naj omenim, da zime smo imeli letos že tudi dovolj. En dan je pri nas kazal toplomer 48 stopinj pod ničlo. Malo proti severu so pa omenjali, da je bilo 52 stopinj pod ničlo. To je pa že več kot preveč mrzlo za še tako gorkoga medveda. Pustimo zimo in vreme in govorimo o čem drugem.

• ZADNJE ČASE, KAKOR RAZVIDNO iz raznih razprav in razmotiranj o bolniški oskrbi (Medicare) v naših ZDA postajajo mnogi zaskrbljeni, kako bomo v ZDA vozili v našim "Medical Care". Zaskrbljenost je tu in tam upravičena. Za to je več razlogov pri nas Amerikancih. O tem se mi zdi Ericova razlaga kar stvarna. V pogovoru o tem, smo

Erica, resnega, trdnega Šveda, vpraševali, kako na Švedskem upravljajo in vodijo te vrste državno postrežbo in oskrbo.

Pojasnjeval je nam in to zelo temeljito. Najprvo je omenil nekatera dejstva, ki se jih ne sme prezreti pri tem. Švedska in pa naše ZDA sta dve različni državi — lahko bi poudaril, dva različna svetova. Švedska obstoji večinoma iz svojega lastnega ljudstva. Naše ZDA so mešanica ali zlitina vseh raznih plemen in barv. V vsakem kraju malo drugače gledajo na vse. V nekaterih krajih so v premoči Nordijci, drugod zopet iz drugih delov sveta. Te skupine imajo na naše javno in politično življenje vsak nekaj vpliva. Nekateri več, drugi manj.

Dalje: Gospodarska, politična in socialna omika ni pri vseh ljudstvih in plemenih na enaki stopnji, ali če hočete enako pojmljiva in razumljiva. Za primer, pojdite doli v Centralno Afriko, ali pa celo v nekatere naše sosedne, notranje južno-ameriške (latinske) države. Kaj najdemo? V mnogih krajih ne poznamo niti najbolj primitivnega napredka kot zakaj so potrebna stranišča, kanalizacija in še mnogo drugega. Prihajajo pa mnogi teh, zadnje čase zlasti iz zaostalih latinskih južno-ameriških krajev med nas. Naša "topilnica" (melting pot) jih poučiva. Naši ameriški prebivalci organi so kar prenasršeni z njimi. Včasih tu in tam skoraj ne vemo, kako bi jih prebivalci in spravili skozi naše prebavne organe ameriške civilizacije. To nam povzroča, verjemi to kdo ali ne, hude prebavne težkoče v želodcu našega ameriškega življenja v naših demokratičnih ZDA.

Ta kompleks raznih nazadnjaških in zaostalih navad pri zaostalih ljudstvih in plemenih združuje v marsičem napredek in pohod v skupno razumevanje gospodarskih in socialnih potreb pri nas v ZDA. Hitri napredek se ima zahvaliti vedno razumevanju in podpiranju skupnosti. Kjer tega ni — se pomika napredek po polzevo naprej. Tako je pri posameznih družinah in narodnostnih skupnostih. Poleg tega je temeljna potreba, da v skupnosti vsak sodeluje. Skupnost je obvezana, da vsakega podpira in mu pomaga v potrebah. Logično temu je vsak posameznik dolžan podpirati skupnost in doprinesati k skupnosti. Tu ni cest, ki naj vozijo samo v eno smer! Ampak vodijo k tebi in od tebe nazaj k skupnosti. Do biš, sprejemaš, pa si dolžan tudi doprinesati!

Tega bi se moral zavedati vsak in vsi!

Vcepljivati to zavest v mase in posameznike vseh raznih plemen in rodov, kakor jih predstavlja "topilnica" naših ZDA, ni tako enostavna, lahka naloga. Zgodovina starih narodov Grkov, Rimljanov in več drugih nam pokaže, kako gredo take prenosne značaje, navad in nagajenja počasi naprej. Stoletja in stoletja vzame in včasih je vzelo še več, da se je kaj pomaknilo naprej, da se ljudstva v ta-

kih zadevah pomaknejo naprej k ciljem.

Na poljih takih področij, kakor so take socialne zadeve, kot bolniške oskrbe, se slabo vozi, če jih ne vodi poštenost, pravičnost in požrtvovalnost vseh tistih, ki dajejo in vodijo take ustanove, in vseh tistih, ki prejemajo take socialne oskrbe in pomoči.

Vsakdanji pojavi po svetu in še posebno pri nas v ZDA pa kažejo in povedo, da takih "poštenih angeljev", kakor sem pravkar omenil, ni dosti še med nami. Čast in slava vsem, kolikor jih je! Ampak dnevne sodnijske obravnave in zasliševanja povedo, da takih "poštenih angeljev" manjka vsepovsod, v delavskih organizacijah, v vrstah uradništva od najvišjih uradov doli do zadnjega cestnega pometaja. Manjka jih v vseh raznih podjetništvih, kjer so večne dirke za dobičkom, da bi pa kaj od tega dali potrebnim v pomoč, takega pravila pa dokazujejo z obnašanjem in ravnanjem, da ni v "njihovih božjih zapovedih". Ta duh je globoko zasidran tudi v srecih in značajih premognih ljudi vseh raznih poklicev. Tudi takih, v katerih rokah so take oskrbe kot so bolniška oskrba itd. Na vse gledajo le s trgovskimi očmi, katerim se pa vedno najbolj svetijo tisti slučajji, ki obetajo kaj dobička. Razumem, brez dobička se ne da shajati. Nekaj od upravičene mere ga mora biti. Ampak mnogi slučajji kažejo, da mnogi hočejo imeti tako "upravičenost", kakor volkovi med ovci! In to na takih poljih, na katerih bi morala voditi sočutnost in usmiljenost. Tisoče in tisoče takih slučajev! Nekateri pridejo pred oči pravice in sodišč. Tisoči in tisoči nikdar.

Upanja pa ne smemo zgubiti. Četudi se tako počasi, pomikamo pa se naprej tudi v ZDA na vseh raznih poljih socialnosti. Včasih nam pokažejo pota razne krize. Leta 1929-32 je nam odprla oči znana Hooverjeva kriza. Roosevelt je nakazal novo pot v socialno varnost s socialno pokojnino. Bilo je kritiziranja nič koliko. A načrt se je obnesel in danes skoro 25 milijonov ljudi prejemajo socialno pokojnino.

Tudi bolniška oskrba se bo obnesla. Dosti je kritike. Vpijejo seveda največ tisti, ki so jim do sedanje razmere nudile bogate rodovitne zeljnice na teh poljih. Tudi tu bo in se že pojavljajo pri uvajanju novega reda napake. A kje pa napak ni, kar ljudje začno in kjer so ljudje zrazen? A iz vsake napake so več ali manj tudi pota k izboljšanju in rešitvam. Le iskati jih je treba in najti!

Fantje! Medicare je potrebna in dobra. Le skrbeti bo treba in popravljati njena vozila, da bodo prav vozila v korist človeštva, ne pa v korist izkoriščevalcev!"

Tako je nam Eric razlagal in pojasnjeval to. Kar dobro je razložil. Bolniška oskrba (Medicare) je važna zadeva, ki se tiče vseh nas, zato sem ta pogovor o njej omenil. Drugič pa o čem drugem.

Vsem lepe, tople pozdrave iz hudo mrzle in hladne Minnesote!

Andrejček

Prvo misijonsko pismo p. Jožka Kokalja iz Afrike

CLEVELAND, O. — Ne samo sorodniki, marveč tudi vsi, ki smo se srečali s p. Jožkom Kokaljem, slovenskim afriškim misijonarjem, ob času njegovega obiska v ZDA in Kanadi v začetku letošnjega leta, smo resnično zelo težko čakali na prvo njegovo poročilo iz Afrike, kamor je odletel prve dni meseca sušca t.l. v torek, 21. t.m., pa so Ovsenikovi s 7505 Cornelia avenije prešli od njega prvo pismo, napisano 11. marca t.l. v Chibote na kongoški meji, kjer

je njegova prva misijonska postojanka v afriški državi Zambija. Misijonarjevo pismo je v veliki meri namenjeno javnosti, zlasti vsem njegovim znancem in prijateljem po ZDA in Kanadi. Pismo je zelo zanimivo. V naslednjem pričujemo tisti del pisma, ki je namenjen splošnosti.

"Vam in dragim znancem prvi pozdrav iz Zambije. Najprej sem bil 4 dni v Lusaki, v glavnem mestu. Obiskal sem več misijonskih postaj v oddaljenosti tudi do 100 milj. Bil sem presenečen nad pestrostjo dela in nad odlično organizacijo misijonskih postaj. Obiskal sem tudi nadškofa in se seveda pogovarjal s p. Rudežem in br. Fostarjem. Tako smo se prvič sestali mi trije — zaenkrat jedro naše misije.

Potreba po znanju tukajšnjega afriškega jezika je spodbudila moje predstojnike, da so mi preskrbeli misijonsko postojanko visoko na severu dežele, kjer živi pleme Bamba. Tam, med njimi, se bom zdaj 6 mesecev učil jezika bamba. Tu nisem med jezuiti, ampak pri Belih očetih, ki imajo svojo škofijo med Bamba plemenom. Eden od belih očetov je na postaji moj instruktor pri učenju tega lepega, toda težkega jezika bamba. Z ljudmi tukaj sem silno zadovoljen. Zelo so prijazni in hvaležni za vsak pozdrav in lepo besedo. Zelo radi imajo misijonarje.

Kraj Chibote je globoko v notranjosti dežele, daleč od večjih cest — in the bush. (Torej sem postal pravi bushman.) Za orientacijo vam narisem tu položaj kraja. (Sledi ozemljiska skica.) Sem torej na skrajnem severozahodu dežele, blizu kongoške meje. V teh 6 mesecih se bom intenzivno učil jezika. Od časa do časa se vam bom oglašil. Pozdravljam vse po vrsti. Zelo bi mi bilo všeč, če bi moje pozdrave dragim znancem v ZDA in Kanadi prinesel tudi kakšno poročilo o začetku mojega afriškega življenja. Posameznikom pač zdaj ne bom mogel pisati. Bi bilo prehujo. Vse pa nosim v svojem srcu in pri maši darujem Bogu njihova življenja skupaj s svojim. Moj naslov pa je: J.K., Catholic Church, CHIBOTE. P.O. KAWAMBWA. Zambia — AFRICA.

Smrt in pogreb msgr. Albina Kjudra

CLEVELAND, O. — Podpisana Mrs. Mary Strancar, 833 E. 156 St., sem prejela od svojcev iz Tomaja na Krasu sporočilo, da je 12. marca zjutraj umrl po krajši bolezni apostolski protototar msgr. Albin Kjuder, župnik in dekan v Tomaju ter bivši apostolski administrator jugoslovanskega dela tržaško-koperške in reške škofije v Sloveniji. Kako je bil pokojni administrator spoštovan in priljubljen, je pričel njegov svečani pogreb, ki se je vršil 14. marca ob treh popoldne. Takšnega Tomaj še ni videl; dasi je tam veliko pomnjanje duhovnikov, vendar je prihitelo k pogrebu nad sto duhovnih sobratov in trije škofi.

Pokojni msgr. Kjuder je bil rodom iz Dutovelj, kjer je obiskoval ljudsko šolo; v Dutovljah je bila tiste čase za učiteljico gđ. Cecilija Katnik, ki je bila ponosna na bistrega fanta ter ga navodila, da je postal duhovnik; č.g. Kjuder ji je bil zategadelj hvaležen do smrti.

Ko so dobili Primorci svojega škofa v osebi dr. Jenka s sedežem v Kopru, je msgr. Kjuder prenehal biti administrator; podeljena mu je bila dekanija Tomaj ter častni naslov apostolskega protototarja. Naj počiva v miru!

Mary Strancar

— Pragoz ob reki Amazonki v Južni Ameriki ima do 200 palcev dežja na leto.

Slovensko romanje v Rim

za 1900-letnico smrti sv. Petra in Pavla in za 1100-letnico prvih 3 slovenskih novih maš v Rimu

CLEVELAND, O. — Med znamenite obletnice, ki jih bo obhajal v letošnjem letu krščanski svet, spada 1900-letnica smrti sv. apostolov Petra in Pavla v Rimu. Med drugimi romarji, ki bodo s tem v zvezi letos poromali v Rim, bodo tudi slovenski. Vsi trije slovenski škofje v domovini so se odločili, da v začetku aprila t.l. popeljejo vsaj svojo romarsko skupino v Rim ter da tam skupno pomolijo na grobovih sv. apostolov v imenu slovenskega naroda.

Kakor razvidimo iz pisma z Gorenjskega od 20. t.m., odpelje na to rimsko romanje v ponedeljek, 3. aprila t.l., vsega okrog 30 avtobusov z romarji prav iz vseh delov Slovenije. Romarji iz Kranja se odpeljejo z avtobusom ob 3. zjutraj, iz Ljubljane ob 4. zj. Dopoldne tega dne bodo duhovniki, ki pojdejo z romarji, somaševali v Padovi; naslednjega dne v Firencah, zvečer pa bodo že v Rimu. V sredo bodo somaševali v cerkvi sv. Klemenca; v četrtek pa pri Mariji Snežni; v petek, na povratku domov, v Assisiju; v soboto v Rimini, zvečer pa bodo romarji že spet doma v Sloveniji.

Ko bodo v Rimu, si bodo romarji ogledali tudi Vatikan in bodo sprejeti pri sv. očetu. Ki bodo pri sv. daritvi v cerkvi sv. Klemenca, se bodo posebej spominjali, da so bili prav letos pred 1100 leti v Rimu prve tri slovenske nove maše. Imeli so jih učenci sv. Cirila in Metoda.

Odlikovanje slovenskih duhovnikov v Chile

CHICAGO, Ill. — V državi Chile je devet slovenskih duhovnikov. Vsi so zelo agilni in spoštovani. Tako je pred kratkim bil imenovan za monsignora g. Janez Mohar, ki opravlja tudi službo dekanata. Dekan je tudi postal g. Franc Kupljenik. Dr. Anton Trdan, ki je župnik fare s 16.000 dušami, je postal te dni dekan. Ima 20 ur pouka verouka v javnih šolah, poleg tega je član cerkvenega sodišča, ravnatelj kmetijske šole, kurat v bolnici in šef škofijske pisarne CARITAS. Izvoljen je bil tudi v duhovniški senat. Med petimi je bil izbran tudi Slovenec Trdan, vseh duhovnikov v škofiji pa je okrog 100. Torej so slovenski duhovniki zelo upoštevanji.

P. Odilo OFM

— Novorojenčкова žila bije od 120 do 140-krat na minuto.

Rešitev problema

Angleški kralj Edvard I. je hotel priključiti pokrajino Wales svoji državi. Poskušal je to doseči s pogajanjem. Zahteve waleških voditeljev so se pa zdale težko izpolnjlive. Hoteli so namreč imeti pokrajinskega namestnika, ki se je rodil v Walesu, ki ne razume niti besede angleščine in o katerega življenju ne ve nihče ničesar slabega. Povedali so, da se bodo pokorili le takemu možu.

Pretekla so leta in kralj še ni mogel dobiti namestnika, ki bi ustrezal tem pogojem.

V tem je prišlo leto 1285. Kraljica je bila v blagoslovljenem stanju. Edvard I. jo je prepelel na neki grad v Wales, kjer je rodila sina.

Po rojstvu je sklical vladar velikaše waleške pokrajine in stopil prednje z otrokom v naročju. Zaklical jim je:

"Tu imate namestnika! Ali morda ne ustreza vašim zahtevam. Poglejte: rodil se je v Walesu, ne razume nobene angleške besede in nihče ne more reči o njem kaj slabega!"

Od takrat dalje ima vsak prvorojenec angleških kraljev naslov "princ Waleški".

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Marec se posavlja

Lepo slovensko ime za mesec marec je sušec. Škoda, da se ta slovenska lepa imena, ki tudi nekaj pomenijo, ne udomačijo v vsakdanji rabi.

Marec je muhast mesec; o njem in o njegovi muhavosti imajo narodi celo pomenljive pregovore, ki pa bi prestavljeni v slovenščino ne zveneli posebnostno lepo, če bi pri prestavljanju hoteli ohraniti vsebinski pomen. Marec pač spada v dobo, ko se navadno s silo posavlja zima in njegove nevarnosti in prihaja pomlad in z njo nov, lepši in bolj upa poln način življenja. Da se je že raztegnil na 12 ur 45 minut do konca meseca. 21. marca zjutraj je po koledarju nastopila pomlad. Noč je postala enaka dnevu, dolga 12 ur. Sedaj bo nadaljne tri mesece še rastele dan.

Letos bomo marec zaključili z velikonočnimi prazniki, ker je Velika noč zelo zgodaj; pomladanska polna luna je bila v sodečnem dnevu, 25. marca, in prva nedelja po prvi spomladanski polni luni je vedno Velika noč.

V Torontu smo pri Mariji Pomagaj imeli misijonarja patra Fortunata OFM. S svojimi govori je najprej zvečer, nato pa še zjutraj in v fante uvajal v moderno katoliško miselnost in obenem utrjeval vero v njih. Tudi v spovednici je predsedel z njimi dolge ure. Duhovna obnova za žene je bila v petek, soboto in na svetno nedeljo popoldne. Može in fantje so pa začeli na svetno nedeljo zvečer in so končali na Veliki torek zvečer.

Letos je bil marec v glavnem čas priprav za Veliko noč. Je pa to navadno zelo primeren mesec še za druge priprave društvene in sploh družabnega življenja. Društva pripravijo v tem času še svoje zadnje bankete in prireditve, ki bodo pod streho dvoran in domov in obenem že mislilo tudi na odhod v pristo naravo in kaj bodo počela tam. V soboto, 1. aprila (ne da bi bila to kaka aprilka potegavščina), bo priredilo svoj spomladanski banket "Društvo Slovenski dom" v prostorih Doma na 864 Pape Ave. Ti banketi imajo to prednost, da navadno zmanjka vstopnin, ker je za bankete večje zanimanje, kot je pa kapaciteta Doma. Na svoje pomladanske prireditve mislita tudi STZ in "Društvo Slovencev Baraga". Pa o teh bom poročal pozneje. Bori se tudi že pripravljajo na junijsko komemoracijo; letos bo 25 let, ko so se začeli kazati znaki komunistične revolucije na Slovenskem.

Komunisti v Sovjetski zvezi se pripravljajo na velike slovesnosti, da proslavijo 50-letnico nemirov, ki so privedli v Rusiji na oblast rdeče sovjetske Slovence. Pa letos ne smemo iti mimo naše 50-letnice Majniške deklaracije, ki je bil glasen klic stari Avstriji, da so Slovenci siti nemškega objema. Lepo bi bilo, da bi ta jubilej praznovala narodne organizacije in da bi se ga skupno spomnili na letošnjem slovenskem dnevu.

Iz Argentine poročajo, da je končno izšel Jubilejni zbornik Svobodne Slovenije. Po Buenos Airesu ga že (!) prodajajo, v Torontu pa še ni prispel. Ker se je izid te že tradicionalne knjige tako zakasnil, zato bo pa verjet-

no njena oblika in vsebina toliko lepša in bogatejša. Vsaj tako napovedujejo.

Por.

Skavtski večer v Torontu

TORONTO, Ont. — V soboto, 18. marca, zvečer so naši skavti in volčiči (skavtski naraščalniki) pripravili svojim staršem in prijateljem zanimiv program v cerkveni dvorani pri Mariji Pomagaj.

Ob napovedani uri, ob 8. zvečer, so prikoralali v polnih uniformah pred oder in se zbrali v polkrogu ob skavtskih zastavah. Za njimi ob odru so zavzemale častna mesta slovenska, papeška in kanadska zastava. S skavtskim pozdravom in petjem "O, Canada" nas uradno vpeljejo v program večera, ki ga v začetku vodi predsednik skavtskega odbora g. France Habjan, pozneje pa skavti sami. Poleg staršev in domačih, ki so se v tako lepem številu zbrali, pozdravi g. Habjan zastopnika osrednjega torontskega odbora g. Mortona in njegovo gospo, č. g. Zrneca, zastopnika župnije ter predvsem skavtska mojstra Tineta Novaka in Milana Martinčiča, ki praktično vodita naše skavtsko gibanje.

Skavt Marjan Resnik napove po točkah spored večera, ki obsega govor skavta Marjana Prežljaka, kratko skipotično predvajanje slik iz življenja naših skavtov z razlago Tineta Novaka, pozdrav č. g. Zrneca, šaljivo Finžgarjevo enodejanko "Vse naše", v režiji g. Brunška, prizor iz pragozda, ki ga prirede volčiči, taborni ogenj skavtov, združen s sprejemom novega skavta, smešno dogodivščino o bolniku in oslu, razdelitev nagrad.

Skavt Marjan Prežljak v lepi slovenščini pove, zakaj je postal skavt. Štiri leta že sodeluje pri njih, je vesel in hvaležen, da je skavtizem spoznal, ki ga uči ceniti Boga in bližnjega, ljubiti in raziskovati naravo, krepiti telo in duha z najrazličnejšimi vajami, ga vpeljuje v službo bližnjega in ohranja njegovo dušo čisto in pošteno. G. Tine Novak nam v krasnih naravnih barvah prikaže slike z raznih skavtskih prireditev; majska parada; procesija sv. Rešnjega Telesa na letovišču; "Sveta ura" na torontskem CNE; ob sprejemu ljubljanskega nadškofa prevz. g. Pogačnika; glasbeni nastop naših skavtov-muzikantov na prireditvi "Scouts in Action", kjer so dosegli visoko mesto in želi prisrčno priznanje za svoje izvršne slovenske melodije; slike s skavtskega taborjenja itd. V imenu odsotnega duhovnega voditelja skavtov č. g. župnika Prebila spregovori č. g. Zrnec par vzpodbudnih besed o pomenu mladinskih organizacij in zagotavlja, da bo slovenska župnišča vedno dobra mati in zavetnica skavtom. V Finžgarjevi enodejanki "Vse naše" nas štirje fantje, ki igrajo krčmarja, konjskega mešetarja in dva potepuha, pošteno spravijo v smeh in nudijo zlat nauk, da ni vredno slediti "boljševikom".

Med odmorom nam sestre in mamičice skavtov in volčičev postrežejo s čajem in pecivom. V drugem delu večera nastopijo volčiči s posebnim plesom o kaci, ki je osnovan po knjigi "Za velikim klicem", ki opisuje življenje in borbo za obstanek živali v afriškem pragozdu. V počasnem gibanju, tesno sklenjeni kot členki hrbtenice drsajo in sikajo fantički v zelenih čepicah in nakazujejo zvijanje kače v kolobar, njen napad, umik in počitek. Potem se ob odru stemni... Na tleh zažari

svetel plamen. Ob njem se zbere vsa skavtska družina, okrog 70 po številu. Taborni ogenj... Romantična misel prede v skrivnostno tišino večera... Nekdo prilaga poleno k ognju, da zažare obrazi... Pesem se zbudi. Fantje vstajajo in pojejo. Mi jih poslušamo... Nova mladina vstaja... Veseli smo je in ponosni smo nanjo. Pojejo v vseh glasovih: čisti tenor veže otroške soprane s temnimi basi v skladno enoto. Skavtska himna se je razlegala po dvorani... Skavtski mojster Milan Martinčič vodi večerno molitev skavtov. V požarnem tonu sledi mladina.

Potem se začne življenje... Ob pesmi o morskimi roparjih, ki jo prav nagačivo zašingajo, zbori njihov najtežji tovariš; kar naenkrat mu je roparjev zadost; zgrudi se kot mrtev na zemljo. Hitro k zdravniku! Pa je za roke, odejo in kole pretežak. Nikamor ne gre. Zmislijo se, da ima tam onstran gozda bajtar na jasi osla. Privedejo ga v skavtski tabor z grivo in repom skupaj, vodijo pazljivo do bolnika na tleh, da bi mu ga naložili na hrbet. Pa se vse polomi in strga, da ne preostane drugega kot, da reveža kar za rep privežejo in oddirajo k zdravniku... Ko se drugi vrnejo k delu usmiljenja, pa mrcina noče nikamor; še vsede se na ubožca na tleh. V škodoželjno veselje gledalcev pa dobi po grbi za plačilo, ker nič ne uboga in vse narobe stori. Zamisel in izvedba te točke je

Anica Resnik

Britanska uradna zgodovina o vračanju beguncev

TORONTO, Ont. — Vprašanje vračanja Slovencev in ostalih Jugoslovancev iz Vetrinje titovce je še vedno megljeno in nerazjasnjeno poglavje vojne dobe.

Z namenom, da bi mogoče pri kanadskih oblasteh dobili tem kakšne informacije, sem koncem lanskega leta pisal obrambnemu ministru Hon. Paul T. Hellyerju. V VIII. Britanski armadi, ki je bila odgovorna za vračanje naših beguncev, je namreč služilo tudi nekaj višjih kanadskih častnikov. Nekateri od teh so baje pri predaji celo sodelovali in sem iz teh razlogov upal, da so morda poslali svoji vladi v Ottawa o tem kaka poročila.

V prvem odgovoru na moje pismo mi je g. minister med drugim takole pisal: "Ne vem, koliko informacij je morda na razpolago v departamentu za narodno obrambo, ki bi zadovoljile vašo vprašanja, zagotovljeni pa ste lahko, da se bom pozanimal in vam nemudoma sporočil."

V naslednjem pismu, 4. januarja 1967, mi je g. minister sporočil sledeče:

"Položaj je ta, da Kanadčani, ki so služili v vojaški vladi VIII. Britanske armade v Avstriji med časom imenovanih dogodkov, so, ali vzeli odpustnico iz Kanadske armade in prestopili v Angleško armado ali pa so služili tam samo na posodo. Za posledico, prepričan sem, da boste razumeli, kanadske vojaške oblasti niso imele nobene jurisdikcije nad njihovo aktivnostjo in tako od njih o tem predmetu, ki vas zanima, in tudi o drugih stvareh ni bilo poslanega nobenega poročila v Kanado."

Britanska uradna zgodovina iz tiste dobe je zapisana v poglavju "Austria" v knjigi F.S.V. Donnisona imenovana "Civil Affairs and Military Government North-West Europe 1944-1946".

Za konec je še dodal, da bodo britanski viri gotovo bolj produktivni kot kanadski in obznanje, da ni mogel pomagati več. Priporočeno knjigo sem takoj naročil in je pred dobrim tednom prispela iz Anglije. Izdana

izključna last skavtov. Brata Kramar sta humoresko izvrstno izpeljala.

Se eno resno dejanje se razvija ob tabornem ognju: Tone Meseč je postal pravi skavt. Preživel je preskusno dobo in dobil iz rok mojstra Tineta Novaka skavtski klobuk in ovratno rutico. Ob skavtski zastavi je obljubil zvestobo skavtskim načelom. Bratje skavti so mu v pozdrav spet zapeli. Sedaj stopi k njim član osrednjega odbora torontskih skavtov g. Morton. V par besedah predstavi to organizacijo, ki šteje po svetu 17 milijonov članov. Pohvali napredek naše skupine, ki je od skromnih začetkov pred štirimi leti zrastle v zbor 70 mladih dečkov in odraslih fantov, ki so up naše slovenske fare in vse skupnosti. Ob tej priliki poudarja g. Morton nujnost slične organizacije za dekleta. Obenem razdeli nagrade "Vera in življenje" trem skavtom: Leopoldu Ahlinu, Blagu Čekutu in Dragu Vinčecu.

Po končanem programu smo imeli priliko ogledati izdelke fantov, prisostvovati raznim znanstvenim poskusom. Z nakupom pečiva pa smo pomagali množiti sklad za poletno skavtsko taborjenje. Iz tega skavtskega večera še vedno odmeva pesem o bratstvu: "Pridite fantje, še vsede se na ubožca na tleh. V škodoželjno veselje gledalcev pa dobi po grbi za plačilo, ker nič ne uboga in vse narobe stori. Zamisel in izvedba te točke je

Anica Resnik

bi povzročali nepravilnosti. Dva problema sta zahtevala pozornost vojaške vlade v samem začetku: navzočnost jugoslovanskih čet v mejah avstrijskega ozemlja in navzočnost velikega in še neznanega števila razseljenih oseb in beguncev.

Ena divizija Titovih partizanov je prispela v Avstrijo iz smeri Ljubljane in se utaborila jugovzhodno od Klagenfurta. Nekaj teh čet je prišlo v Klagenfurt, Villach in Voelkermarkt. Odprli so pisarne v teh mestih in vse je kazalo, da mislijo v deželi ostati. Proglasili so, da je Koroška osvobojena od Jugoslovanske vojaške vlade. Zaplenjevali in ropali so imovino in veliko poročil je bilo o nasilnih ugrabitvah. Prebivalstvo je bilo preplašeno. Ze težak problem beguncev je postal še bolj kompliciran, ko so belci Slovenci, ki so se umikali pred temi četami, prišli na Koroško. Strog britanski nastop pri maršalu Titu je končno dosegel, da je ta pristal na umik vseh jugoslovanskih čet iz Koroške. Ta dogovor je stopil v veljavo 21. maja.

V začetku je bil pregled položaja, ki se je tikal beguncev in razseljenih oseb, zelo težaven. Eno prvih poročil je bilo, da se nahaja pri Villachu okoli 4.000 beguncev. Poleg tega je bilo jasno, da je reka Italijanov vrela preko gora v Italijo. Šele po dveh tednih se je slika pričela nekoliko oblikovati; okrog 65.000 oseb, Italijanov in drugih, na poti na zapad, je bilo evakuiranih v Italijo. Gneča v taboriščih tam in na linijah komunikacij pa je v prvi polovici junija postavila vse nadaljno evakuiranje, razen Italijanov." (Našim možem in fantom se je reklo, da grede v Italijo. —Op. p.)

Pisec potem govori, kako so se ustanavljala prva taborišča pri Spittal, Villachu, Klagenfurtu, St. Vidu in Wolfsbergu. Veliko narodnosti je bilo zastopanih, predominirali pa so Jugoslovanci (največ Slovenci), Rusi, Francozi in Poljaki. Pričakovani problem razseljenih oseb ni bil tako velik, kot se je prvotno domnevalo. V naslednjem odstavku pa pisec pravi:

"Nasprotno pa je nastal drug nepričakovan problem. Okrog 60-70.000 jugoslovanskih državljanov, sovražnih ali od Titovega režima politično nesprijetljivih je pred partizanskim terorjem zbežalo preko meje v Avstrijo. Drugih 30-40.000 je bežalo pred Titovimi četami, ki so napredovale proti severu. Mnogo je bilo Slovencev..."

Na drugem mestu pisec pravi:

"Prebivalstvo taborišč je šlo redno nad 20.000 oseb, ker so sveži begunci polnili izpraznjena mesta onih, ki so odhajali naprej. Prav tako se je število oseb, ki so živeli izven taborišč, stalno sukal precej nad 100.000. Preko poletja ti niso povzročali problemov in se je celo večje število, kot je bilo prvotno pričakovano, vrnilo v Jugoslavijo. Ko je prišla zima, je bilo treba za preostale, kakih 60.000 po številu, ustvariti streho..."

To je vse, kar sem v knjigi našel glede vračanja naših ljudi. Za Kozake in Kavkazce pa takole pravi:

"Koncentracija in repatriacija vojnih ujetnikov normalno ni bila naloga vojaške vlade, bil pa je en slučaj, ko je vojaška vlada storila tak transfer Rusom. To je bil slučaj kakih 25.000 Kozakov in Kavkazcev, katere so Nemci rekrutirali med ruskimi ujetniki. Ti so se potem krvoločno borili za Nemce in po vojni padli v roke zaveznikom. Težava so nastale, ker so bili s Kozaki tudi civilisti, med njimi duhovniki, ženske in otroci. Usoda

teh nesrečnih ljudi, če se vrnejo v ruskim oblastem, je bila popolnoma jasna in uporabiti se je morala sila, da se je zločin njihov odpor, pri čemer jih je več izgubilo življenje. Na žalost ukrepi jaltške pogodbe o repatriaciji sovjetskih državljanov zaveznikom niso pustili drugega izhoda."

To je torej uradna zgodovina Angležev o vračanju beguncev. Nikjer niti z besedo ni omenjeno, da so vračali tudi Jugoslovane in jih tako poslali v smrt. Kako se je sukala angleška politika, je že v uvodu zapisal uradni serijskih knjig "Zgodovina druge svetovne vojne" Sir James Butler, ko med drugim pravi:

"Prvotne obveznosti so bile zelo delikatne, tako da so politični voditelji prijateljskih dežel v Angliji z nezaupanjem tehtali, kaj imajo njihovi angleški in ameriški zavezniki na umu; medtem ko bi poznejše obveznosti zahtevale popolnoma drugačno stališče in metode od strani vojaških guvernerjev."

Na ta način skušajo Angleži zakriti soodgovornost za smrt tisočev in tisočev slovenskih mož in fantov, katere so izročili titovcem za pokolj.

Otmur Mauser

Volkswagen poslavi tovarno v Jugoslavijo

Letna produkcijska zmogljivost bo z novo tovarno dosegla v celi industriji okoli 100.000 osebnih avtomobilov.

BEograd, SFRJ. — V Jugoslaviji gradijo že nekaj let tovarne in osebne avtomobile. Najprej so začeli graditi tovarne v Mariboru, nato pa še v Prijedoru. Pred več leti so se lotili tudi gradnje osebnih avtomobilov. Največja tovarna "Crvena zastava" je v Kragujevcu v Srbiji, kjer grade avtomobile v sodelovanju z italijansko avtomobilsko tovarno Fiat. Ko so to tovarno gradili in jo širili, so upali, da bo to glavna in edina tovarna Fiatovih avtomobilov za železno zaveso. Pri tem so doživeli hudo razočaranje lani, ko je Fiat sklenil dogovor z Rusi o gradnji velikanskih avtomobilskih tovarn v Stavropolu v južni Rusiji, in s Poljaki o povečanju in modernizaciji tamkajšnje glavne avtomobilске tovarne.

Podjetje Tomos v Kopru je sklenilo dogovor s francosko avtomobilsko tovarno Citroen in začelo v sodelovanju z njo graditi male osebne avtomobile, ki jih tam imenujejo "Spačke". Letna produkcija je v primeri s tovarno v Kragujevcu sorazmerno majhna.

Sedaj je prišlo med Interexportom v Beogradu in tovarno Volkswagen v Wolfsburgu na Nemškem do načelnega sporazuma, da bo nemška tovarna zgradila v Jugoslaviji avtomobilsko tovarno, v kateri bodo sestavljali Volkswagen avtomobile in delno izdelovali tudi njihove dele. Tovarna bo dnevno v prvem razdobju sestavila 100 avtomobilov, od katerih pa bodo skušali večji del prodati v tujino. Tovarna bo predvidoma zgrajena v enem do dveh letih, če bo sedveda sedanji načelni sporazum dopolnjen v dejansko pogodbo.

Kdo bi še rad kandidiral za župana?

CLEVELAND, O. — Postava govori, da se morajo do 5. julija prijaviti vsi kandidati za clevelandskega župana. Časa je za to le še 3 mesece, torej ne preveč. Kdor hoče kandidirati, mora namreč najprej iztipati naše mestno javno mnenje, kako bi njegova kandidatura odjeknila.

Če ne odjekne dobro, se ne bo spustil v župansko tekmo. Nekaj kandidatov se je že prijavilo, nekaj jih pa še omahuje. Slišijo se imena Locher, Stokes, Vanik,

Celeste, Bartunek itd. Še veliko več jih bomo pa slišali. Mnogi namreč računajo, da Locher ne bo več kandidiral, ker si je zadnje čase nakopal dosti kritik in kritikov, ki pa niso vse upravičene.

Tudi železniška nesreča

"Si že kdaj videl kako železniško nesrečo?"

"Kaj, videl?" odgovori Žvižgovec, "celo doživel sem jo. Nedavno sem se namreč peljal s svojim dekletom in njenim očetom z vlakom. V nekem tunelu, ki je bila tema, sem pomotoma poljubil namesto dekleta — njegovega očeta!"

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

Iščemo frizerja za vodstvo popolnoma opremljene brivnice z dvema stoloma, v Euclidu, v najem ali prodajo. Za pojasnila kličite: 731-9843.

(61)

Kovček kupim Kupim rabljen potovalni kovček za pot v Evropo. Približna velikost 3 x 4 čv., višina 1½ čv. Kdor ga ima za prodati naj kliče KE 1-0325.

—(61)

Hiša naprodaj Enodružinska, 7 sob, na Bonna Ave. Cena zelo ugodna, ker želi lastnik hitro prodati. Kličite EN 1-6426.

—(Mar. 28,30,31)

Ženske dobijo delo

Gospodinja Iščemo gospodinjstvo za 4 odrasle; mora razumeti angleško; svoje stanovanje. Kličite 232-4827.

(65)

Moški dobijo delo

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE

MISSILE and Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno od 8.15 dop. do 5. pop. ali kličite

341-1700

za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer

(63)

Gramofonske plošče

SLOVENSKE IN DRUGE uvožene iz starega kraja. Največja izbira na tem kontinentu!

Zahtevajte brezplačne kataloge v svojem jeziku!

COMET RECORDS

555 St. Clair Ave. W.

Toronto, Ont. Canada

MLADA BREDA

IVAN PREGELJ

"Na lilij, na lilij!"

In Jerici se zdi, da ji usiplje na glavo ogabnih kač, in od strahu se vrže Jerica na tla in skriva obličje.

"Vstani, vstani!" viče starka.

"Ne bom!" odgovarja Jerica.

Toda kaj je to? To je glas Katre. Jerica se prebudi, odpre oči. Ah, sanjala je. Lepo sonce ožarja zunaj polje in goro. Pred dekletom stoji Katra z jeznim licem.

"Ali bo kaj, ali ne bo? Lenoba lena!"

Jerica plane kvišku in si pomane oči in leze iz postelje. Toda kaj je to? Zakaj je zopet vse temno okoli nje? In ali se vse vrtil okrog nje? Kakor skozi dim se ji zdi, da vidi gospodinjo. Zdaj jo je popadla za lase in bolečina vrne Jerici zavest.

"Vstati moram!" si misli.

"In takoj," pravi Katra. "Pa se obleci praznično. S Peči greš!"

Jerica je prikimala in si začela oblačiti krilce z velikimi rdečimi pikami.

Katra jo je gledala, ko se je oblačila, in se nato obrnila in dejala odhajaje:

"Glej, da se mi hitro napraviš in prideš dol!"

Jerica je ostala sama. Pripognila se je za nogavicami. Tedaj se je zopet napravila tema vseh okrog. Brezkončna tesnost jo je obšla, ko da jo je nekaj stisnilo za senci. Zavrtelo se ji je. Silna vročina je zakuhala v njej.

"Kače so!" se ji je izvilo in dekletce se je zgrudilo na obraz. Tedaj je začutila, da jo je nekdo dvignil in položil na posteljo, in je odprla oči.

Nad seboj je zagledala plah Lukov obraz in slišala njegov glas, mehek in nežen. Se nikoli, se ji je zdelo, ni govoril nihče tako ž njo, in skoraj smešno se ji je zazdelo, da je Luka tako dober ž njo.

"Jerica," je govoril mož, "ali te močno boli?"

Odkimala je. Izkušala je govoriti, toda sama ni vedela, kako da ji ni prišel glas iz grla.

"Ali ti je mrz?"

Zopet je odkimala.

"Te boli glava?"

Prikimala je.

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

WAITRESSES

Needed at once. Permanent position. Good pay. 101 S. Northwest highway. Park Ridge, Ill. PH: 825-3000 (62)

BUSINESS OPPORTUNITY

AUTO repair shop - 9,750 sq. ft. auto repair gar. and paint shop plus extra 6,727 sq. ft. lot for storage. Fully equipped. Good S. Side loc. Zoned light industry. Must see to appreciate. 221-3311. (62)

MALE HELP

MACHINISTS

Immediate openings for experienced lathe & mill machinists, to do prototype machine work in model shop of progressive electronics company. — Challenging work, excellent salary to \$4.00 per hour and company benefits. Relocation expenses paid for you and your family.

APPLY IN PERSON, WIRE, WRITE OR CALL

STATHAM INSTRUMENTS

12401 W. Olympic Blvd. Los Angeles, California
Tel. — (213) 478 - 0361 (62)

"Bolna si, zelo bolna!" je tar-

nal mož. Jerica se je domislila Katre in se vzpela kvišku.

"Moram vstati!" se ji je izvilo hripavo iz grla.

"Vstati?" se je začudil mož.

"Ne smeš, ne moreš, otrok, otrok!"

Njej je dokipela bridkost.

"Huda bo, tepla me bo. Mo-

ram vstati!" In s strahu polnimi očmi je strmela na vrata, kjer je stala Katra. Tudi Luka se je ozrl. V somraku se je zazdelo, da se sveti tam dvojje zloknobnih oči.

Katra je pristopila.

"Kaj," je rekla, "ta pritepenka res ne misli vstati?"

"Ne more!" je dejal Luka tem-

no.

"Bomo videli, ali more!" je

zavpila Katra, stopila k borne-

mu ležišču dekličjemu in poteg-

nila s silo deklico na tla.

"Izpusti!" je zasikal Luka in

Katra je začutila, da jo je prijel

za roko. Izkušala se ga je otre-

sti. Toda držal je divje.

"Ali ne vidiš, da izdahne?"

In res je deklica omahovala

in grabila, od bolečin prevzeta,

z rokama po borni odeji.

Katra je odstopila za korak.

Sedaj ni mogla več dvomiti, da

je deklica bolna. Vendar pa se

je kuhlal gnev v njej in proti

Luki obrnjena je rekla:

"Če je bolna, pojde v bolniš-

nico!"

Luka se je obrnil proti Jerici,

ko da ni slišal. Njegovo blede

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

PRODUCTION WORKERS

Light Manufacturing
We will train

\$2.03 to start
\$2.23 min. in 90 days
APPLY IN PERSON
9 A.M. to 3 P.M.
Monday Through Friday

Vance Industries Incorporated

7401 W. Wilson Ave.,
Chicago, Ill. (62)

DEEP DRAW Press Operator

Must have experience.
Able & qualified to set-up
operate 500 ton
Hydraulic Press

Vance Industries Incorporated

7401 W. Wilson Ave.,
Chicago, Ill.

UN 7-8161

Ask for ED SKALECKI (62)

in žalostno obličje je preletela hipno divja bojazen. Oči so se mu razširile.

"Ne more iti!" se mu je izvilo.

Začudena je gledala sestra brata. Opazila je strah, ki je bil izpreletel hipoma njegovo lice.

Ozrla se je na Jerico. Kaj je to? Ali se ji samo zdi? Od kod te rdeče pege na dekličjem lieu?

"Kože, kože!" je drgetaje šepetal Luka in si začel brisati solze, ki so mu lile čez lice v razmršeno brado.

"Kaj?" je vprašala Katra. "Kože ima?" Nehote se je umaknila dol v vrat. In od tam je stekla dol v kuhinjo in nekaj hipov pozneje je vedela vsa hiša, da se na Peči koze.

"Iz hiše mora, iz hiše mora!" je tulila Katra. "To je, ko je človek predober. Vse prinese taka golazen v hišo. Iz hiše mora!"

Ko je Marjanica doumela, kaj je v hiši, je ohranila vso svojo mirnost. Pač pa se je Neža grozno ustrašila, tembolj, ker je bila pred nekaj dnevi podedovala nekaj stotakov po teti, o kateri do tedaj sploh ni vedela, ali še živi.

Polna nad za bodoče življenje in da ji sedaj nihče več ne odvzame Simna, je delala načrte za bodočnost. Zato se je tem huje ustrašila vesti, da so v hiši črne koze.

Ko je doznala Anica o Jeričini bolezni, je prebledela. Skrb za Jurčka jo je prevzela tako, da sprva ni vedela, kaj storiti. Ze je videla otroka mrtvega. Našla je Katro, ki je odredila Neži, da napravi posteljo v zidanihi, mali shrambi za orodje, da prenese tja Jerico. Da bi ležala Jerica v hiši, se je zdelo ženi prenevarno. Zidanica pa je bila popolnoma na samem. Tam bi ne mogla priti bolnica v dotiko z domačimi.

Nekako pomilovalno je dejala Marjanca proti Anici: "Boji se pa, boji, naša Katra! Ubogi otrok! Kdo bi mu le stregel, da bi mene ne bilo! In še iz hiše jo vržejo!"

"Meni se zdi, da je le boljše tako!" je odvrnila Anica, "glej, Marjanica, za Jurčka sem v skrbeh!"

Nekako nejevoljno in pomilovalno je pogledala Marjanica Anico. Se nikdar je ni tako. Hotela je reči nekaj trdega. Videča pa plah Aničin obraz, se ji je žena zasmilila in dejala je samo: "V božjih rokah smo vsi!"

Toda zelo trpko je rekla to in Anica jo je razumela. Začutila je, da je bila grešila, da je zatajila v sebi srce. Kdo ve, ali ne bo Bog zaradi tega tudi nad njo zatajil svoje dobrote?

Pustila je Marjanico in odšla v sobo k otroku. Tam se je zjokala. Ali mir se ni vrnil v njeno srce.

Anže je zvedel za Jeričino bolezen, stoprav ko so jo prenašali v zidanico. Marjanica in Luka sta jo nesla. Stopil je k njima. Marjanica je bila povila deklico v rjuhe in odeje, tako da Anže ni vedel, kaj neseta.

Izza odej se je ozrlo nanj dvojje od vročine in vročnice razpaljenih oči.

"Jerica," je viknil fant, "kaj boš umrla?"

"Tiho bodi!" je velela Katra, "in pojdi!"

"Kaj ji je?" je vprašal on. Ali ne Marjanica ne Luka mu nista odgovorila. Šel je za njima. Toda ko mu je Marjanica zaprla vrata pred nosom, je stopil k vodnjaku in čakal. In tedaj je prišla Neža in šele od nje je zvedel za Jeričino bolezen.

"Ali umrje?" je vprašal.

"Izmed desetih ozdravi eden!" je odvrnila Neža.

Anže je vedel dovolj. Krenil je proti hlevu. Prej si je bil del na glavo nov klobuk s kozjim repičem. Sedaj je stopil v hlev, pogljal klobuk nekam v steljo, sedel na prevrnjeno košaro in zatopil glavo v dlani. Zdaj pa zdaj je ponovil: "Izmed desetih eden!"

Takšno je bilo tisto veliko-nočno jutro na Peči. V izbi na mizi je bila kuhana gnjat in hleb potice ter skleda kuhanih pirhohov. Pa se je zdelo, da ne misli nihče na Peči danes na jed. Pač, eden ni pozabil. Bil je Sime. Moško in praznično je bil sedel k mizi, ko je pridrvela Neža.

"Kože so v hiši!"

"Naj bodo," je dejal fant in mirno potegnil z nožem križ čez potico in ga zasadil v mehko, krhko skorjo. Čez obraz mu je leglo toliko zadovoljnosti, da ni mogla Neža kaj, da ne bi rekla: "Sime, ali se res nič ne bojiš?"

Odkimal je. Če se je bal, se je tega, da ne bi dobil še kaj tovarišev pri velikonočno obloženih mizi.

26.

Luka gre po zdravnika

"Luka," je rekla Marjanica, "ali znaš molčati?"

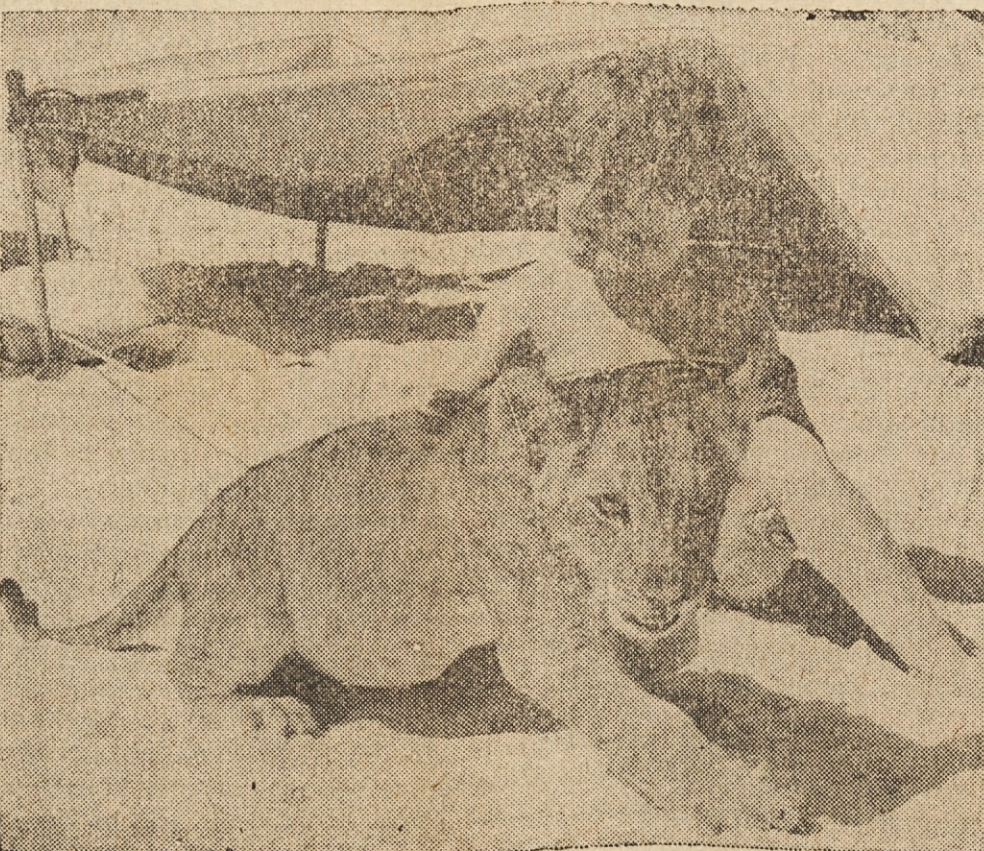
Luka je pogledal nekako zavzet Marjanico. Sedel je na sta-

TA JE PA PRISTEN — Slika kaže bojernika na Novi Gvineji v polni opravi. Slika je napravil raziskovalec Lewis Cotlow.

BOM VZEL, TODA... — Psiček je odprl gobec, ko mu njegova lastnica 17 let stara Pat Cofredo v Brooklynu, N.Y., ponuja zdravila, toda kaj če ga nenadno zapre!

LEVIČ JE DOBER VARUH — Kadar je s 3 leta staro Holly Schwartzmiller na morški obali v St. Petersburgu, Fla., njen mladi lev, skoraj ni nevarnosti, da bi jo kdo nadlegoval.

rem stolu, njemu nasproti ob Jeričini postelji je slonela Marjanica.

"Tisto noč, ko je naša nevesta skoraj umrla," je govorila Marjanica, "si jo videl!"

"Hanco!" je dejal z glavo kima-je Luka.

"Kaj, ti jo poznaš?" se je začudila Marjanica.

Prikimal je.

Marjanica ga je gledala nekaj hipov vsa začudena, kako more vedeti o Hanci. Saj mu ni hotela zadnjič niti ziniti o njej. Vendar pa ni bila Marjanica ena onih, ki bi dolgo visela na vprašanju. Zato je sedaj pomislila: Če ve, ve. Potem lahko govo-

rim, kar mislim. Tako je mislila in tako je rekla:

"Po Hanco pojdi! Ona ti ozdravi še kugavega. Anti bo teh malo koz ugnala."

Tedaj pa jo je pogledal Luka začudeno.

"Katera Hanca?" je vprašal.

In zopet ga je pogledala Marjanica debelo.

"Ne norčuj se! Katera Hanca! Pač ona, ki jih je že toliko ozdravila!"

"Jaz ne vem nič," je odvrnil Luka. "Zmotila si se, Marjanica. Hanca je bila prej krčmarica."

(Dalje sledi)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

AMERISKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERISKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- Izdaja najmoderneje vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje ----- \$16,300,000.00

Članov - 45,000 ----- Certifikatov - 47,500

Veljavna zavarovalnina --- \$39,700,000.00

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERISKA DOMOVINA

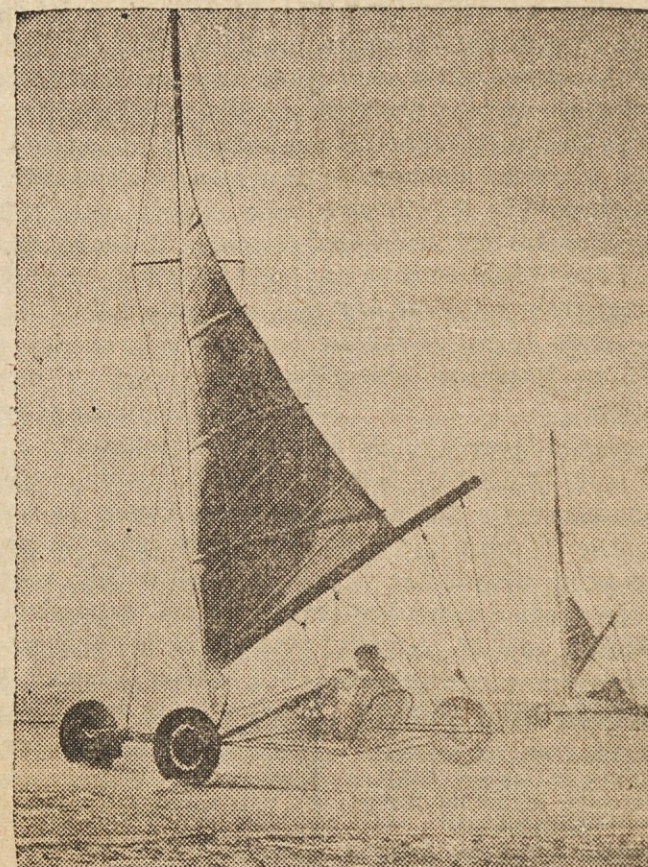
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

JADRANJE NA KOPNEM — V Evropi je v zadnjem času pridobilo na priljubljenosti jadrnanje na kopnem. Slika kaže Nemca Horsta Wiebana pri tem športu.